

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ
 Avdelning 1

DOM
 2016-09-19
 Meddelad i Malmö

Mål nr
 3879-16

SÖKANDE

Gislövs Spolbilar AB, 556812-9133
 Amiralsgatan 16
 276 60 Skillinge

Ombud: advokaten Christoffer Löfquist och jur.kand. Linnea Gustafsson
 Foyen Advokatfirma KB
 Södergatan 28
 211 34 Malmö

MOTPART

Simrishamns kommun
 272 80 Simrishamn

Ombud: advokaten Catharina Piper
 Advokatfirman Lindahl KB
 Studentgatan 6
 211 38 Malmö

KONKURRENSVERKET	
2016 -09- 2 0	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

SAKEN

Överprövning enligt lagen om offentlig upphandling (LOU)

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten förordnar att Simrishamns kommuns upphandling avse-
 ende spol-, film- och sugbilstjänster 2016-2019 ska göras om.

BAKGRUND

Simrishamns kommun genomför upphandling avseende spol-, film- och sugbilstjänster 2016-2019 för drift av kommunens ledningsnät med tillhörande brunnar m.m. Upphandlingen genomförs enligt reglerna om öppet förfarande i LOU. Enligt tilldelningsbeslut den 11 april 2016 ska uppdraget tilldelas JIMA Högtryck AB.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Gislövs Spolbilar AB (Gislövs) ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att den ska göras om. Till grund för ansökan anförs i huvudsak följande. I upphandlingen föreligger allvarliga upphandlingsfel som tar sikte på det konkurrensuppsökande skedet. Kommunen har felaktigt förkastat Gislövs Spolbilar AB:s anbud mot bakgrund av ett icke transparent och icke proportionerligt krav beträffande referensobjekt. Kommunen har genom sitt förfarande agerat i strid med LOU, praxis och de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna, i synnerhet principerna om proportionalitet och likabehandling. Gislövs har lämnat det lägsta anbudspriset varvid bolaget vid ett korrekt upprättat förfrågningsunderlag och vid ett korrekt agerande av kommunen under kvalificeringen av anbudet skulle ha tilldelats kontraktet i upphandlingen.

Gislövs anbud har förkastats med hänvisning till kravet i upphandlingsföreskrifterna UF3.5.1.1 punkt d om referensobjekt. Enligt det obligatoriska kravet ska anbudsgivare ”redovisa 2 referensobjekt sedan 2011-01-01” vilka ”ska minst vara i motsvarande storleksordning som denna efterfrågade entreprenad och omfatta liknande typer av drift- och skötselarbeten”. Gislövs anbud förkastades eftersom kommunen fann att Gislövs referensobjekt nummer 2, Tomelilla kommun, inte motsvarade minst motsvarande storleksordning på den efterfrågade entreprenaden. Gislövs innehar den för

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I MALMÖ
Avdelning 1

DOM

upphandlingen relevanta tekniska kapaciteten, i synnerhet eftersom Gislövs är den nuvarande entreprenören som utfört arbeten för kommunen sedan 2004 utan anmärkning. Vid sidan av uppdraget åt kommunen utför Gislövs uppdrag för ytterligare tre beställare.

Kommunens krav avseende referenser strider mot LOU dels då utformningen av punkten brister i transparens och dels då kravet är oproportionerligt.

Formuleringen "minst vara i motsvarande storleksordning" brister i transparens. Utifrån formuleringen kan inte en normalt omsorgsfull anbudsgivare utläsa vilken typ av referensobjekt som ska åberopas och framförallt inte vilka arbetsmoment som ska ingå och omfattningen på dessa. Det är oklart vad kommunen avser med formuleringen "minst motsvarande". Kommunen har haft möjlighet att exemplifiera, genom angivande av mätbara variabler, vad som avses med referensuppdrag som motsvarar de tjänster som är föremål för upphandlingen. Kommunen har inte kvantifierat på ett transparent sätt t.ex. antalet kilometer ledning som ska spolras och/eller filmas eller mängden slam som ska sugas och förflyttas för att ett referensobjekt ska nå upp till "minst vara i motsvarande storleksordning". Kommunen har istället valt en vag formulering av kravet. Genom den bristen har kommunen förbehållit sig en regelstridig fri prövningsrätt, vilket bekräftas av formuleringen "Beställaren bedömer referensobjektens relevans i förhållande till den efterfrågade entreprenaden. Det finns inget krav på att beställaren ska kontakta referenspersonerna vid denna bedömning av referensobjektens relevans." Att formuleringen "minst motsvarande" är otydlig styrks även av att kommunen förkasta Gislövs anbud med förklaringen att upphandlingen "motsvarar 5,16 mil ledning" medan Gislövs referensobjekt enbart omfattar 3,30 mil ledning. Att ledningssträckningen skulle uppgå till 5,16 mil framgår inte på ett tydligt sätt av förfrågningsunderlaget. Även om upphandlingens omfattning kunnat utläsas efter uträkning baserad på uppgifter i bilagor till förfrågningsunderlaget har kravet inte varit tillräckligt tydligt. Vidare är

den sträcka som kommunen anger inte korrekt. Eftersom omfattningen av uppdraget i upphandlingen i stort är oklar blir bristen i transparensen avseende "minst motsvarande" än mer påtaglig. Kommunen har helt förbisett en stor del av underhållsspolningen och filmningslängderna har inte specificerats i förfrågningsunderlaget. Kommunen har vidare lämnat flera olika förklaringar till vad som utgör "minst motsvarande storleksordning".

Det är inte tillåtet att uppställa krav i en upphandling som inte är lämpliga eller som går längre än vad som krävs i förhållande till upphandlingsföremålet, särskilt då det finns mindre ingripande åtgärder att tillgå. Det av kommunen uppställda kravet innebär i praktiken att om kommunen är ett av referensobjekten krävs det att det andra referensobjektet måste ha pågått parallellt med uppdraget för kommunen då dessa tjänster normalt upphandlas med en avtalsperiod om fyra år. Det innebär att kravet innebär en dubbelt så hög kapacitet hos den enskilde anbudsgivaren än vad kommunen har behov av och att uppdragen måste ha utförts till två anbudsgivare. Kravet blir således konkurrensbegränsande för anbudsgivare som innehar referensuppdrag motsvarande den relevanta kapaciteten, men uppdelat på flera uppdrag. Kommunen påstår att Gislövs hade kunnat åberopa kommunen som referens två gånger. Detta faller dock på sin egen orimlighet, dels utifrån förfrågningsunderlagets och kravets ordalydelse, dels eftersom offentliga beställares avtal oftast löper på fyra år vilket enligt den uttömmande bestämmelsen i 11 kap. 11 § gör det omöjligt att åberopa två på varandra efterföljande kontrakt då kontrakten inte får vara äldre än tre år. Om kommunen vidhåller att referenskravet innebär att två referensobjekt från samma beställare, men härrörande från två olika kontrakt, kan åberopas utgör detta ytterligare en brist i transparensen.

Referenskravet saknar koppling både till upphandlingsföremålet och till ändamålet. Referenskravet är oproportionerligt högt ställt och går längre än kommunens behov, innebärande att referenskravet inte har koppling till

upphandlingsföremålet. Det är inte heller koppling till ändamålet, vilket är att uppfylla behovet av de fyra posterna av tjänster under T1 i Tjänstebeskrivning.

Vidare strider kravet mot 11 kap. 11 § LOU. Bestämmelsens andra stycke innehåller en uttömmande lista på hur en leverantör ska styrka sin tekniska kapacitet. Kommunen kan inte begära in någon annan bevisning avseende teknisk kapacitet än vad som framgår där. Beträffande varuleveranser och tjänster har en begränsning gjorts som innebär att en upphandlande myndighet inte får begära in mer än tre år gamla uppgifter. Enligt praxis får en upphandlande myndighet inte inom ramen för 11 kap. 11 § LOU kräva att ett referensuppdrag har pågått under en viss tid eller överskrida tidsbegränsningen om tre år. På motsvarande sätt var kommunen förhindrad att ställa upp krav avseende teknisk kapacitet som innebar att leverantören måste ha två kontrakt av ”minst motsvarande storlek”.

Ytterligare en brist i upphandlingen är att kommunen genom att lämna ett kompletterande förfrågningsunderlag den 26 februari 2016 har gjort en väsentlig förändring avseende miljöklass för fordon utan att förlänga anbudstiden. Den väsentliga förändringen har riskerat att snedvrیدا konkurrensen eftersom ett betydligt högre krav har införts vilket påverkar kostnaden för införskaffande av fordon vilket i sin tur påverkar anbudspriserna. Detta leder till att det konkurrensuppsökande skedet rubbats.

Gislövs har funnit väsentliga brister i det vinnande anbudet från JIMA. Kommunen har felaktigt kvalificerat anbudet trots att JIMAS referensobjekt inte uppfyller kommunens krav. Båda bolagets referenser avser fastighetsbolag och Gislövs ifrågasätter att fastighetsbolagen har slamsugningsbehov och slamkörningsbehov av ”minst motsvarande storlek”. Efter att Gislövs har kontaktat JIMAS referenser kan det utifrån den information som lämnats konstateras att referensuppdragen inte uppfyller ställda krav.

Simrishamns kommun bestrider bifall till ansökan och anför bl.a. följande. Kommunen har genomfört den aktuella upphandlingen i enlighet med LOU och förfrågningsunderlaget. Förfrågningsunderlaget står inte i strid mot de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna. Eventuell brist i upphandlingen är under alla förhållanden inte av sådan art och dignitet att åtgärd enligt 16 kap. LOU är motiverad. Gislövs har inte lidit och riskerar inte att lida skada. Gislövs uteslöts då bolagen inte uppfyllt de obligatoriska kraven i upphandlingsföreskrifterna UF 3.5.1.1. punkt d. Formuleringen i denna punkt är tillräckligt tydlig för att varje seriös anbudsgivare ska förstå att referensuppdraget ska vara av samma storleksordning som entreprenadens omfattning och att referensuppdraget ska omfatta liknande typ av arbeten som avses i upphandlingen. Det kan konstateras att Gislövs i sitt anbud inte har lämnat två referensobjekt i samma storleksordning som den efterfrågade entreprenaden och som omfattar liknande typ av drift- och skötselarbeten.

Upphandlingens omfattning framgår av 6.03 *Tjänstebeskrivning* som är en del av förfrågningsunderlaget. Vad som avses framgår bl.a. av kartor som var en del av förfrågningsunderlaget. Genom att summera de ledningar och ledningsdelar som framgår av förfrågningsunderlaget framgår också omfattningen av uppdraget som avses, uttryckt i längden 5,16 mil på samtliga ledningar som upphandlingen avser. Ett av de två referensuppdragen som Gislövs angett i anbudet är Tomelilla kommun. Av såväl innehållet i anbudet som vad som framgick i intervjun med Tomelilla kommun framgår, att Gislövs har utfört arbeten i Tomelilla som i flera relevanta avseenden varit av en annan typ eller i mindre omfattande än som avses i upphandlingen. Referensuppdraget för Tomelilla kommun har därtill ett litet ekonomiskt värde i förhållande till arbetenas värde i upphandlingen, 1 MSEK i förhållande till Gislövs anbudssumma om nästan 2,9 MSEK. Arbetet i Tomelilla motsvarade endast vissa delar av den aktuella upphandlingen och omfattade 3,30 mil ledning jämfört med omfattningen av upphandlingen som är

5,16 mil ledning. Samtliga dessa jämförelser har relevans, är nära till hands och vanligt förekommande i entreprenadsammanhang när det gäller storlek eller omfattning på arbeten. Kommunen har dock endast bedömt Gislövs och andra anbudsgivare avseende entreprenadsumma i minst motsvarande storleksordning och omfattningen på liknande drift- och skötselarbeten. Kommunen har behandlat samtliga anbudsgivare lika. Kommunen har rätteligen uteslutit Gislövs anbud. Att godta anbudet skulle ha stridit mot likbehandlingsprincipen.

Kravet på referenser är transparent. Att ” motsvarande storleksordning” avser åtminstone att storleken på uppdraget har motsvarande ekonomiska värde (entreprenadsumma) som storleken på uppdraget i upphandlingen kan utläsas av Anbudsformuläret. Där framgår att ekonomiskt värde på referensuppdraget ska anges, varav det går att utläsa att motsvarande storleksordning avses i ekonomiska termer. Vidare framgår av upphandlingsföreskrifterna att det ska vara likande typ av drift- och skötselarbeten. Av Tjänstebeskrivning T1 framgår vilka delar entreprenaden avser. Ingen leverantör har ställt frågor i upphandlingen angående hur relevansen av åberopade referenser skulle avgöras och övriga anbud som inkommit uppfyller kravet.

Kravet har utformats som ett obligatoriskt kvalificeringskrav som är relevant för upphandlingen. Syftet med kravet är att kommunen ska kunna bedöma leverantörernas tekniska och yrkesmässiga kapacitet att utföra det aktuella uppdraget i samtliga entreprenaddelar, under hela uppdragstiden.

Kravet är i enlighet med proportionalitetsprincipen, då krav på referensobjekt är en lämplig och nödvändig åtgärd för att uppnå det eftersträlvade syftet och de eventuella olägenheter som kan drabba leverantören inte är orimliga i förhållande till nyttan för den upphandlande myndigheten. Att ställa krav på mer än en referens är vidare proportionerligt. Uppdraget är storleksmässigt och värdemässigt omfattande. Uppdraget är viktigt för kommunen och det är

därför av vikt att kommunen har mer än en referens för att kunna bedöma hur väl en anbudsgivare har uppfyllt kraven i andra uppdrag av samma omfattning och typ av uppdrag. Praxis visar att krav på två referenser är proportionerliga. Det är ingen betungande uppgift för en anbudsgivare att ange de efterfrågade uppgifterna om referensuppdrag i sitt anbud. För att kravet inte skulle bli för betungande har kommunen angett att kommunen själv kan anges som referens. Således hade Gislövs kunnat uppfylla kravet då Gislövs haft två stora uppdrag för kommunen under de senaste fem åren som omfattar liknande arbeten. Kravet är lämpligt och det finns flera leverantörer som kan uppfylla det aktuella kravet. Kravet kan innebära att kan ha hanterat två uppdrag samtidigt, men det behöver inte vara på det sättet. Det är tillåtet att ställa krav på att minsta årliga omsättning som leverantören måste ha får vara två gånger så högt som det uppskattade kontraktsvärdet. Att en upphandlande myndighet inte får ställa krav på två referensobjekt i minst motsvarande storleksordning som aktuell entreprenad och som omfattar liknande typ av drift- och skötselarbeten framstår som orimligt.

Vad avser 11 kap. 11 § LOU är det korrekt att kommunen har begärt in uppgifter som är mer än tre år gamla för att tillvarata de konkurrensmöjligheter som finns på marknaden. Gislövs skulle så som kravet är ställt kunnat ange Simrishamns kommun som referens för två avtalsperioder och därmed uppfylla kravet. Gislövs har således snarast gynnats av hur kravet har utformats. Gislövs har med anledning härav inte lidit skada av att kommunen har låtit kravet på referensuppdrag omfatta fem år bakåt i tiden. Kommunens agerande är för övrigt i enlighet med LOU-direktiven som skulle ha genomförts i svensk lagstiftning senast den 18 april 2016. En direktivkonform tolkning skulle därför kunna göras i denna del.

Ändringen som gjordes genom det kompletterande förfrågningsunderlaget den 26 februari 2016 skedde med mer än 30 dagar kvar av anbudstiden. Kommunen kom därför fram till att det inte var nödvändigt att avbryta upp-

handlingen eller att förlänga anbudstiden. Det var påpekanden från Gislövs som ledde till att förfrågningsunderlaget reviderades. Om något så har Gislövs gynnats och inte lidit skada av hur kommunen utformat kraven i upphandlingen.

JIMAs referensuppdrag är relevanta. Det finns inget i upphandlingen som anger att referenserna inte kan utgöras av fastighetsbolag. Utöver detta har JIMA angett en anbudssumma om 2-3 miljoner per år. Det anges inte i förfrågningsunderlaget att omfattningen måste vara exakt samma typ av drifts- och skötselarbeten. JIMA:s anbud uppfyller samtliga ställda krav i upphandlingen. Kommunen har varit i kontakt med JIMA:s referenser och fått bekräftat att JIMA utfört de arbeten som bolaget angett i anbudsformuläret. Gislövs anbud uppfyller inte samtliga ställda krav. Gislövs har därmed inte lidit eller riskerat att lida någon skada i denna del.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser

En upphandlande myndighet ska enligt 1 kap. 9 § LOU behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 4 och 6 §§ LOU framgår att förvaltningsrätten kan pröva om en upphandlande myndighet har brutit mot någon bestämmelse i lagen och, på talan av en leverantör som lidit eller kan komma att lida skada, besluta att en upphandling ska göras om eller får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Förfrågningsunderlaget i relevanta delar

I förfrågningsunderlaget anges följande under punkten UF 3.5.1.1. d) *Krav på referensobjekt.*

Anbudsgivaren ska redovisa 2 referensobjekt sedan 2011-01-01 (avser tidigaste datum för överlämnande/slutbesiktning) avseende genomförda alternativt pågående tjänsteentreprenader. Dessa ska minst vara i motsvarande storleksordning som denna efterfrågade entreprenad och omfatta liknande typ av drift – och skötselarbeten. Referensobjekten anges i anbudsformuläret.

Beställaren accepterar ”sig själv” som referent/referensobjekt eftersom lokala anbudsgivare som endast arbetar ”i närområdet” i annat fall kan missgynnas/slås ut. Eftersom upphandlingens art är sådan att detta kan vara aktuellt vore det att betrakta som konkurrensbegränsande om inte Simrishamns kommun skulle godkännas som referent. En så objektiv bedömning som möjligt kommer dock ändå att göras i dessa fall, om det skulle bli aktuellt.

Beställaren bedömer referensobjektets relevans i förhållande till den efterfrågade entreprenaden. Det finns inga krav på att beställaren ska kontakta referenspersonerna vid denna bedömning av referensobjektets relevans.

I förfrågningsunderlagets bilaga 06.3 Tjänstebeskrivning anges under punkten T.1. *Omfattning* bl.a. följande.

Entreprenaden omfattar följande delar:

- A. Slamsugning av kommunens rännstensbrunnar/gatubrunnar
- B. Slamtransporter från lokala reningsverk till huvudavloppsverket Stengården i Simrishamn
- C. Spolning av VA-verkets römnät upp till dimension 300 mm
- D. TV-inspektion, avloppsledningar
- E. Övriga arbeten

Detaljerad omfattning och beskrivning framgår under nedanstående avsnitt, som också hänvisar till mängdförteckningar, kartbilagor, tömningsfrekvenser, slam-transporter, tillståndskrav, dokumentation etc.

I anbudsformuläret efterfrågas vad avser referensobjekt följande uppgifter: uppdragsgivare, kontaktperson, telefon, e-post, projektbenämning, datum för färdigställande/pågående, entreprenadsumma samt kortfattad projektbeskrivning.

Motiveringen till förkastandet av Gislövs anbud

Gislövs anbud har förkastats med hänvisning till att det aktuella kravet inte har uppfyllts. Som motivering härför har kommunen i beslut den 11 april 2016 bl.a. angett följande.

Tomelilla kommun: Angiven och bekräftad anbudssumma: 100 000 kr exkl. moms. Efter intervju meddelas att omfattningen endast motsvarade entreprenadområde C och D. Mängd enligt referent uppgavs till 3,30 mil ledning. Aktuell upphandling motsvarar 5,16 mil ledning. Slutsats: Varken entreprenadsumma, typ av arbete eller mängd utfört arbete motsvarar minst storleksordningen på den efterfrågade entreprenaden.

Förvaltningsrättens bedömning

Gislövs gör i första hand gällande att Simrishamns kommun har brutit mot LOU genom att tillämpa ett förfrågningsunderlag innehållande ett kvalificeringskrav avseende referenser som strider mot principerna om transparens och proportionalitet.

Gislövs anför bl.a. att formuleringen "minst vara i motsvarande storleksordning" brister i transparens och att det utifrån denna formulering inte går att utläsa vilken typ av referensobjekt som ska åberopas, vilka arbetsmoment som ska ingå och omfattningen på dessa. Gislövs gör gällande att kommunen genom att inte kvantifiera kravet på ett transparent sätt utan istället använda den bristfälliga formuleringen ha förbehållit sig en fri prövningsrätt.

Simrishamns kommun är av uppfattningen att formuleringen av referenskravet är tillräckligt tydlig för att varje seriös anbudsgivare ska förstå att referensuppdraget ska vara av samma storleksordning som entreprenadens omfattning och att referensuppdraget ska omfatta liknande typ av arbeten som avses i upphandlingen. Kommunen hänvisar till att upphandlingens omfattning framgår av tjänstebeskrivningen och kartor som är en del av för-

frågningsunderlaget och anför vidare att det av anbudsformuläret kan utläsas att "motsvarande storleksordning" avser åtminstone att storleken på uppdraget har motsvarande ekonomiska värde (entreprenadsumma) som storleken på uppdraget i upphandlingen. Förvaltningsrätten noterar härvid att anbudspriserna i den aktuella upphandlingen varierar mellan 2,9 och 10,4 MSEK.

För att konkurrens ska kunna ske på lika villkor krävs ett klart och tydligt förfrågningsunderlag. Av förfrågningsunderlaget ska det framgå vilka krav som måste vara uppfyllda för att anbudet ska kunna antas. Sådana krav måste upprätthållas och ett anbud som inte tillgodoser dem får inte antas.

I upphandlingen har Simrishamns kommun uppställt krav på referensobjekt som ska vara minst i motsvarande storleksordning som den efterfrågade entreprenaden och omfatta liknande typ av drift- och skötselarbeten. Vad avser innebörden av formuleringarna *minst i motsvarande storleksordning* och *liknande typ av drift- och skötselarbeten* ges ingen vägledning i det aktuella förfrågningsunderlaget. Av beslutet att förkasta Gislövs anbud framgår dock att kommunen har bedömt bolagets uppfyllelse av referenskravet utifrån parametrarna entreprenadsumma, typ av arbete samt mängd utfört arbete mätt i antal mil ledning uppdraget har inneburit, varvid jämförelse gjorts med en ledningslängd på 5,16 mil i aktuell upphandling. Vad gäller förutsägbarheten av att dessa faktorer skulle komma att läggas till grund för bedömningen har förfrågningsunderlaget i vart fall inte gett grund för antagandet att referensobjektet behövde ha en ledningslängd motsvarande 5,16 mil för att anses uppfylla kravet på motsvarande storleksordning. Därtill kommer att ledningsnätets längd endast är en faktor som har betydelse när uppdragets omfattning ska beräknas.

För att ett krav som har formulerats på det aktuella sättet ska kunna bedömas uppfylla kravet på transparens krävs att upphandlingsföremålets omfattning klart och tydligt framgår av förfrågningsunderlaget. Förvaltnings-

rätten konstaterar härvid att den aktuella upphandlingen avser ett antal olika uppdragstyper, vilkas omfattning har specificerats i varierande grad i förfrågningsunderlaget och dess bilagor. Exempelvis har för entreprenadområde A *Slamsugning av kommunens rännstensbrunnar/gatubrunnar* den totala mängden brunnar tydligt angetts medan i motsvarande beskrivning för entreprenadområde C *Spolning av VA-verkets rörnät till och med dimension 300 mm* inte finns angivet någon ledningslängd. Denna har dock enligt kommunen kunnat räknas fram genom uppgifter i bilagorna till förfrågningsunderlaget. Att referensobjektet behövde ha en ledningslängd motsvarande 5,16 mil för att anses uppfylla kravet på motsvarande storleksordning kan dock, så som tidigare har konstaterats, inte anses framgå med tillräcklig tydlighet av förfrågningsunderlaget.

Av förfrågningsunderlaget framgår inte heller om referensuppdragen måste ha innefattat samtliga av de olika uppdragstyper och arbetsmoment som ingår i den aktuella upphandlingen för att bedömas uppfylla kravet på att omfatta liknande typ av drift- och skötselarbeten.

Förvaltningsrätten anser att Gislövs har fog för sina invändningar gällande förfrågningsunderlagets bristande transparens. Förfrågningsunderlaget har enligt rättens mening inte gett anbudsgivarna ett tillräckligt gott underlag för att utläsa vilken typ av referensobjekt som skulle åberopas, omfattningen på dessa och vilka arbetsmoment som måste ingå för att det obligatoriska kvalificeringskravet avseende referensobjekt skulle vara uppfyllt. Det aktuella kravet strider därmed mot transparensprincipen. Såsom förfrågningsunderlaget har utformats har också den upphandlande myndigheten därmed fått möjlighet till fri prövningsrätt på ett sätt som inte är förenligt med LOU. Kravet på öppenhet, förutsebarhet och transparens i upphandlingen kan mot bakgrund av det anförda inte anses uppfyllt.

Redan av ovan angivna skäl finner rätten visat att Simrishamns kommun i det aktuella upphandlingsförfarandet har brutit mot 1 kap. 9 § LOU. Då Gislövs, som lämnat det lägsta anbudet, till följd härav har lidit eller riskerat att lida skada föreligger grund för ingripande mot upphandlingen. Med hänsyn till att den konstaterade bristen är hänförlig till förfrågningsunderlaget och det konkurrensuppsökande skedet måste upphandlingen göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1B LOU)

Kerstin Hardgren

Lena Palmer har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

